

פתיחה לפרק "אם אינך מברידך"

"כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין וכן נגע לנגע דברי ריבך בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר ה' אלהיך בו. ובאת אל הכהנים הלויים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם ודרשת והגידו לך את דבר המשפט. ונעשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר ה' ושמרת לעשות ככל אשר יורוד. על פי התורה אשר יורוד ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל" (דברים יז, ח-יא)

עדים הסותרים זה את זה לגבי פרטים, טעויות בהבחנה או בסיפור הדברים. אולם קיימת בנושא זה גם בעיה מיוחדת: באיזו מידה צריך בית הדין לקבל את העדויות כפי שהן, ועד כמה רשאי בית הדין להתבסס על חישובים מתימטיים ואסטרטגומיים, האם חישובים אלה יכולים לשמש כדרך אימות והכחשה לעדות ראייה, או רק כהדרכה לבית הדין לפקפק בעדויות מסוימות. בעיות אלה התלויות בהכרעות עקרוניות ביותר באשר למהות כוחו של בית הדין לקבוע את הזמנים, הן עיקר ענינו של פרק זה.

כיון שראשי החודשים וראש השנה נקבעים על ידי הסנהדרין על פי עדותם של עדים, מוטלת על העדים אחריות רבה. שהרי טעות ראייה וחוסר תשומת לב, ולעתים אף הטעיה במזיד, עלולים לקרות ולגרום לשבש זמני המועדים והחגים האמיתיים. בעיות היסוד בפרק זה הן הרכיבים לבדוק ולהבטיח את נאמנותם של העדים, וכן בדיקת מהימנותה של העדות. קיימות בענין זה בעיות שונות, אחדות מהן אינן שונות במהותן מבעיות מהימנות לגבי כל עדות שבעולם כגון: עדים שאינם יודעים להגדיר היטב את מה שראו,